



## CENY OLOMOUCKÉHO KRAJE ZA PŘÍNOS V OBLASTI KULTURY ZA ROK 2019

Zastupitelstvo Olomouckého kraje udělilo na návrh Rady Olomouckého kraje Ceny Olomouckého kraje za přínos v oblasti kultury. O Ceně veřejnosti Olomouckého kraje za výjimečný počin v oblasti kultury rozhodli občané ve svém hlasování na webových stránkách Olomouckého kraje.

Ceny byly oceněným předány na slavnostním večeru 1. 9. 2020 v Městském domě v Přerově.

Součástí předávání Cen bylo také předání titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje.

### 1) CENA ZA CELOŽIVOTNÍ PŘÍNOS V OBLASTI KULTURY (DVORANA SLÁVY)

**František Surmik**, muzikant tělem i duší a nestor kulturního dění nejen v lázeňském městě Jeseník, působil jako člen i host desítek českých a jesenických hudebních těles (Orchestr G. Broma, Hradišťan, Stříbrňanka, Orchestr Čs. Televize, cimbálová muzika M. Hrbáče ad.), podílel se na organizaci a moderování mnoha kulturních akcí a festivalů u nás, na Slovensku, v Polsku nebo Německu. Je zakladatelem Jesenické cimbálové muziky, spoluzakladatelem Mezinárodního festivalu dechových hudeb, spoluorganizátorem mezinárodní Schubertovy klavírní soutěže, zakladatelem myšlenky pravidelných koncertů žáků ZUŠ Jeseník v hale Sanatoria Priessnitz a především člověkem, který pro hudbu a kulturu žije celým svým srdcem.

Jak sám říká: „Nebráním se různým činnostem souvisejícím s kulturou, a to jak ve městě, tak i v okolí. I když věk se hlásí, doma neseďím...! Je krásné potkat lidi uzdravované s úsměvem ve tváři...!“

### 2) VÝJIMEČNÝ POČIN ROKU 2017 V OBLASTI UMĚNÍ

#### a) HUDBA:

**CELLOWEEN**, hudebně-tanečně-divadelní projekt

*Termín a místo konání:* Přerov, 2. a 4. 11. 2019; Ostrava, 16. 11. 2019; Prostějov, 23. 11. 2019

*Organizátoři:* Moravská škola tance Přerov; Hudební skup. ARRHYTHMIA (Přerov)

CELLOWEEN je originální projekt hudební skupiny ARRHYTHMIA a Moravské školy tance, propojující rockovou, metalovou, ale i klasickou hudbu v podání skupiny ARRHYTHMIA (4 violoncella a bicí sestava) se současným tancem na klasické téma Karla Jaromíra Erbena – Svatební košile.

Cílem projektu je přiblížit „klasické“ nástroje, současný tanec a zejména pak českou kulturu širokým masám napříč generacemi. Projekt má vzhledem ke svému tématu i výchovný charakter – mj. byly realizovány koncerty pro studenty středních škol.

Díky pozitivním ohlasům veřejnosti bude projekt dál rozvíjen a realizován i v dalších letech, a to jak formou večerních představeních, tak výchovných koncertů. Na rok 2020 je již naplánováno několik představení napříč Českou republikou, v jednání je také realizace v zahraničí.

#### **b) VÝTVARNÉ UMĚNÍ:**

**VÍC NEŽ ORLOJ. Díla Karla Svolinského ze sbírek VMO a OLOMOUCKÝ ORLOJ / 500 let od první písemné zmínky – výstavy**

*Termín a místo konání:* Olomouc, 24. 5. – 28. 7. 2019 a 4. 10. 2019 – 5. 1. 2020

*Organizátoři:* Vlastivědné muzeum v Olomouci, p. o.

VMO na výstavě *Víc než orloj* představilo unikátní dar z německé soukromé sbírky. Nové akvizice v kontextu děl ze sbírkových fondů Vlastivědného muzea v Olomouci jsou prezentovány na výstavě *Víc než orloj*, jež byla věnována dílu Karla Svolinského, všestranného umělce spjatého s Olomoucí. Cílem přehlídky bylo ukázat proměnlivé dílo mnohostranného výtvarníka, kterého zná moravské a olomoucké publikum převážně jako tvůrce orloje na místní radnici. Na výtvarné kvality tohoto díla poukazují dvě zcela unikátní velkoformátové kresby uhlem, dva návrhy pro kruhová zobrazení měsíců Září a Říjen, které sloužily mozaikářům orloje jako předloha v měřítku 1:1.

Na rok 2019 připadlo výjimečné pŕltisícileté výročí první známé písemné zmínky o olomouckém orloji. Vlastivědné muzeum v Olomouci připravilo k tomuto pětistému výročí rozsáhlou výstavu s názvem *Olomoucký orloj / 500 let od první písemné zmínky*. Výstava kromě trojrozměrných exponátů prezentovala i celou řadu dalších cenných archivních, plánových a obrazových dokladů vývojových etap orloje. K nejpozoruhodnějším exponátům patřila rekonstrukce číselníkové části orloje z roku 1746 se složeným ukazovacím soukolím astronomického číselníku včetně unikátního Fabriciova astrolábu, dále vzácně dochovaná kalendářní deska na léta 1746–1847 nebo soubor

pohyblivých figur z pseudogotické přestavby orloje v roce 1898. K vidění byly i malířské návrhy a realizace z dílen významných malířů, jako byli Jan Kryštof Handke, Richard Bitterlich, Jano Köhler či Karel Svolinský. Autorem výstavy byl Mgr. Radim Himmler, ředitel Muzea Komenského v Přerově, p. o.

**c) DIVADLO:**

**Emily-Joy Smith**, členka baletního souboru Moravského divadla Olomouc, studovala na Joyce Mason School of Dance v Scunthorpe, dále absolvovala několik kurzů a stáží, kde se zdokonalovala v baletní technice (York Scholars, Northern Ballet Theatre, Arts Educational School, Classical Course v London Studio Centre). Po studiu působila v Souboru Sarasota Ballet Company na Floridě, od roku 2012 tančila jako sólistka v souboru Vienna Festival Ballet. Členkou baletního souboru Moravského divadla v Olomouci je od sezony 2015/16. V roce 2017 získala Cenu MDO za nejlepší ženský jevištní výkon v sezoně 2016/2017.

V roce 2019 se umístila v širších nominacích na cenu Thalie za ztvárnění chrámové tanečnice Nikie v inscenaci baletu Ludwiga Minkuse Bajadéra, který měl v Olomouci premiéru 22. března 2019. – Zařazení do širší nominace znamená vzhledem ke konkurenci v oboru významné ocenění umělecké práce nominovaných, přičemž hranice mezi širšími a užšími nominacemi může být velmi úzká, neboť je založená na subjektivním pocitu odborné poroty.

**d) FILM, ROZHLAS A TELEVIZE:**

**Barokní velmož**, dokumentární film České televize

*TV premiéra:* ČT Art, 13. 3. 2019

*Scénář a režie:* Theodor Mojžíš

Dokumentární film *Barokní velmož* je pokusem o vhled do myšlení, životního stylu a díla biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcornu. Rakouský šlechtic a olomoucký biskup byl nejmocnějším mužem Moravy. Šíře jeho zájmů a schopností byla obrovská. Byl mimořádně zdatný ekonomicky, inicioval stavby, které dnes považujeme za perly Moravy, byl mecenášem umění. V Kroměříži založil mincovnu, Květnou zahradu a později také zámeckou knihovnu. Umělecké sbírky, které najdeme v zámecké obrazárně v Kroměříži, mají nevyčíslitelnou hodnotu. V jeho době probíhaly po celé Evropě čarodějnické procesy, které se nevyhnuly ani Moravě. A biskup Karel z pozice své funkce byl jejich účastníkem.

Snímek vznikl ve spolupráci s odborníky z Univerzity Palackého v Olomouci, Muzea umění Olomouc a Masarykovy Univerzity v Brně.

#### e) LITERATURA:

**Vít Lucuk** se zabývá nahráváním vyprávění lidí, jejichž životy byly nějakým způsobem poznamenány historickými událostmi a z nichž většina žije v Olomouckém kraji. Jeho nahrávky ukládá společnost Post Bellum ve své databázi s názvem Paměť národa. Na základě vyprávění pamětníků také vydal čtyři knihy. V roce 2011 vyšla kniha „Přežili svou dobu“, v roce 2015 „Zapomenutí svědkové“ a v roce 2016 „Vzpomínky zůstaly“. První dvě díla mapují osudy lidí z okresu Šumperk, třetí z okresu Jeseník. Součástí poslední knihy jsou také vzpomínky posledních rodáků ze zaniklých osad z Rychlebských hor.

V roce 2019 vydal svou čtvrtou knihu s názvem Tíživá svědectví: Osudy lidí z Jesenicka, Šumperska, Javornicka, Zábřežska, Vidnavska, Mohelnicka a Zlatohorska 1938 – 1989. Vzpomínky 59 pamětníků ze severní Moravy z období 2. světové války, sovětské okupace a komunismu. Kniha mimo jiné obsahuje bohatý fotodokumentační materiál.

### 3) VÝJIMEČNÝ POČIN V OBLASTI TRADIČNÍ LIDOVÉ KULTURY, OCHRANY A POPULARIZACE KULTURNÍCH HODNOT

**200. výročí arcivévodky a kardinála Rudolfa Jana**, projekt

*Termín a místo konání:* Olomouc, po celý rok 2019

*Autoři:* Mgr. Josef Kořenek; Jindřich Forejt

Projekt 200. výročí arcivévodky a kardinála Rudolfa Jana rezonoval nejen ve městě Olomouci a Olomouckém kraji, ale i v zahraničí. Ohlasu se mu dostalo i ve sdělovacích prostředcích.

Unikátní byla pestrost připravených aktivit (pietní akty, výstavy, koncerty, tematické prohlídky, přednášky a jiné) a propojení spolupracujících institucí: arcibiskupství, olomouckých farností, měst Olomouc a Kroměříž, Olomouckého kraje, Univerzity Palackého a dalších.

Olomouc při této příležitosti navštívil v listopadu 2019 Paul Georg Habsbursko-Lotrinský, vnuk posledního rakouského císaře a českého krále Karla I.

### 4) CENA VEŘEJNOSTI OLOMOUCKÉHO KRAJE ZA VÝJIMEČNÝ POČIN V OBLASTI KULTURY.

<b>Název</b>	<b>Počet hlasů</b>	<b>z celkového počtu</b>
<b>Dechový orchestr Zábřeh.</b> Dechový orchestr Zábřeh vznikl v roce 1997 a pravidelně pořádá velké množství koncertů a reprezentuje město Zábřeh i Olomoucký kraj na četných kulturních	<b>895</b>	<b>2 236</b>

akcích po celé České republice i v zahraničí.

V roce 2019 orchestr uspořádal kromě vlastního plesu desítky hojně navštěvovaných adventních koncertů a dalších vystoupení v průběhu celého roku. Za velmi úspěšný lze považovat již 2. ročník akce Notování Zábřehem, jíž se zúčastnilo na 6000 návštěvníků, aby si pod širým nebem užili večer plný nejrůznějších filmových melodií.

Za největší úspěch orchestru v uplynulém roce můžeme považovat několik výjezdů do zahraničí, z nichž nejvýznamnější bezpochyby byla účast na dvou festivalech v Číně.

## **5) CENA HEJTMANA OLOMOUCKÉHO KRAJE ZA VÝJIMEČNÝ POČIN V OBLASTI KULTURY**

*Glonek, Jiří: Na Jeseníky!*, kniha

Když v roce 1881 nadšenci okolo Johanna Rippera (zetě Vincenze Priessnitze) a notáře Edmunda Rudolpha zakládali ve Frývaldově (dnešním Jeseníku) Moravsko-slezský sudetský horský spolek, zajisté netušili, jak jejich následná činnost a nezměrné obětavé úsilí o zpřístupnění Jeseníků širokým vrstvám společnosti tvář těchto hor změní. Jak působení spolku a řady jedinců začne psát různé kapitoly historie turistiky v Jeseníkách, spojené nejen se stavbami turistických chodníků, chat, rozhleden, nebo jak se vše promítne například i do překotného rozvoje zimních sportů. Rok 1881 však představuje pouze jeden mezník spojený s organizovanou turistikou v Jeseníkách. K němu ovšem vedla dlouhá cesta, při níž musel člověk nejprve nalézt v horách a v potulování se po nich zalíbení. Věc, která nám dnes připadá zcela normální, prodělala během staletí řadu proměn a zvrátů. Jak a kdy tedy došlo k proměně estetického vnímání od zatracovaných a přehlížených hor až po vysoce oceňovanou a vyhledávanou horskou krajinu? A co způsobilo, že se horské turistice začal věnovat stále větší okruh společnosti? Jak vše uvedené probíhalo v Jeseníkách a přilehlých pohořích? A podle čeho se vlastně první cestovatelé v jesenických horách pohybovali?

Odpovědi naleznete v objemné knize o 576 stranách, doprovázené bohatým obrazovým materiálem i soupisem jesenických turistických map a bedekrů do roku 1945.